

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง ระยะเวลาในการคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
และอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานขณะคงอยู่ในตำแหน่ง

กรุงเทพมหานคร ได้มีหนังสือ ที่ กท ๐๒๐๐/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบัน จะพ้นจากตำแหน่งในวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๗ และได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครใหม่ ในวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๗

กรุงเทพมหานครพิจารณาแล้วเห็นว่า ในการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในครั้งนี้นี้การประกาศผลการเลือกตั้งเป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทำให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครคนใหม่จะไม่ได้รับรองทันทีหลังจากการนับคะแนนเสร็จ ซึ่งอาจจะต้องใช้เวลานานอันจะมีผลทำให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่สามารถมอบหมายงานในหน้าที่ภายใน ๗ วัน ตามมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ประกอบกับ มาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๒ (๑) คงอยู่ในตำแหน่งต่อไป จนกว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งได้รับเลือกตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ จึงขอหารือว่า

๑. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่พ้นจากตำแหน่ง จะรักษาการในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ถึงเมื่อใด

๒. ในระหว่างการรักษาการจะปฏิบัติหน้าที่ได้เช่นเดียวกับผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทุกประการหรือไม่ เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว โดยได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกรุงเทพมหานคร แล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๔๘ วรรคสอง กำหนดให้มีการมอบหมายงานในหน้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครภายในเจ็ดวัน นับแต่วันเลือกตั้ง ส่วนการเลือกตั้งก็เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๓๑ แต่ต่อมาพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อันจะทำให้

การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติดังกล่าวมีขั้นตอนของการคัดค้านการเลือกตั้ง ซึ่งอาจมีผลทำให้การประกาศผลการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครล่าช้าทำให้ไม่สามารถมอบหมายงานในหน้าที่ได้ภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง ซึ่งกรุงเทพมหานครมีข้อสงสัยว่าหากไม่สามารถมอบหมายงานในหน้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ทันภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งพ้นจากตำแหน่งจะคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปได้หรือไม่ เพียงใด และถ้าอยู่ในตำแหน่งต่อไปได้จะปฏิบัติหน้าที่ได้ทุกประการหรือไม่ จึงขอหารือประเด็นปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวมายังคณะกรรมการการกฤษฎีกา ซึ่งคณะกรรมการการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) พิจารณาแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ที่ว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุถึงคราวออกตามวาระ จะคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปได้หรือไม่ เพียงใด นั้น เห็นว่า โดยที่ผ่านมานั้นการดำเนินการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๓๑ ดังนั้น การที่มาตรา ๔๘^๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ กำหนดให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและให้มีการมอบหมายงานในหน้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครภายในเจ็ดวัน นับแต่วันเลือกตั้ง จึงสามารถดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ได้ แต่ปัจจุบันนี้การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม เมื่อมาตรา ๕๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ กำหนดให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุถึงคราวออกตามวาระตามมาตรา ๕๒ (๑) คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งได้รับเลือกตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ ย่อมจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวประสงค์ที่จะให้มีความต่อเนื่องของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อมิให้องค์กรขาดผู้ปฏิบัติหน้าที่และจะทำให้การบริหารราชการกรุงเทพมหานครดำเนินไปอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุดชะงัก

^๑ มาตรา ๔๘ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งให้มีการมอบหมายงานในหน้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครภายในเจ็ดวัน นับแต่วันเลือกตั้ง

^๒ มาตรา ๕๔ ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๕๒ (๑) คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งได้รับเลือกตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ แต่ในกรณีพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นใดนอกจากการออกตามวาระ ให้ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ถ้าไม่มีปลัดกรุงเทพมหานครหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งรองปลัดกรุงเทพมหานครหรือข้าราชการกรุงเทพมหานครผู้มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนของทางราชการเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

กรณีตามปัญหา แม้ว่ามาตรา ๔๘^๓ วรรคสอง จะได้กำหนดให้มีการมอบหมายงานในหน้าที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครภายในกำหนดเวลาเจ็ดวัน นับแต่วันเลือกตั้ง ก็เป็นเพียงการเร่งรัดให้มีการมอบหมายงานให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งได้รับเลือกตั้งใหม่โดยเร็วเท่านั้น และโดยที่การเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและการประกาศผลการเลือกตั้งในครั้งนี้เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถรับรองผลการเลือกตั้งได้ทันทีหลังจากการนับคะแนนเสร็จ หากมีการคัดค้านการเลือกตั้ง อันจะมีผลทำให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครไม่สามารถมอบหมายงานในหน้าที่ได้ภายในเจ็ดวันนับแต่วันเลือกตั้ง ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ แต่โดยผลของบทบัญญัติมาตรา ๕๔^๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ ย่อมทำให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุถึงคราวออกตามวาระ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปได้จนกว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งได้รับเลือกตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ ซึ่งเรื่องทำนองเดียวกันนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมใหญ่กรรมการร่างกฎหมาย) ได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในเรื่องเสร็จที่ ๔๕๓/๒๕๓๒^๕

ประเด็นที่สอง ที่ว่า ในระหว่างคงอยู่ในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ผู้คงอยู่ในตำแหน่งจะปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งดังกล่าวได้หรือไม่ เพียงใด นั้น เห็นว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปเมื่อวาระการดำรงตำแหน่งสิ้นสุดลงแล้ว เป็นการคงอยู่ในตำแหน่งโดยบทบัญญัติของกฎหมาย กล่าวคือ ตามมาตรา ๕๔^๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ดังนั้น ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครดังกล่าวจึงมีอำนาจและหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในตำแหน่งหน้าที่ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเพื่อให้การบริหารราชการของกรุงเทพมหานครเป็นไปอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุดชะงัก ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อเจตนารมณ์และไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ซึ่งเรื่องทำนองเดียวกันนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในเรื่องเสร็จที่ ๒๒๘/๒๕๓๙^๗

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๕ บันทึก เรื่อง หรือปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๓๑ ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๐๖๐๑/๙๗๓ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๓๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒ , ข้างต้น

^๗ บันทึก เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ (กรณีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพ้นจากตำแหน่งเมื่อถึงคราวออกตามวาระตามมาตรา ๕๒) ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๐๖๐๑/๒๖๔ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๓๙ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จਾਲะ
(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๕๗